

Debreceni Ítéltábla

Mf.I.50.004/2023/9.

A Debreceni Ítéltábla a dr. Koczka Melinda (cím1) ügyvéd által képviselt Felperes cím2 alatti lakos felperesnek -, a Pál és Kozma Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: dr. Kozma Anna – cím3) által képviselt Alperes cím4 alatti székhelyű alperes ellen, munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezménye iránt indított perében a Miskolci Törvényszék 9.M.70.116/2022/10. számú ítélete ellen az alperes által 12. alszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján indult másodfokú eljárásban – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és a felperes keresetét elutasítja.

Mellőzi az ítéletnek az alperest 15 000 (tizenötezer) forint eljárási illeték megfizetésére kötelező rendelkezését.

Az ítéltábla kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 14 009 (tizennégyezer-kilenc) forint elsőfokú – és 7005 (hétezer-öt) forint másodfokú perköltséget.

Az ítéltábla megállapítja, hogy a 15 000 (tizenötezer) forint elsőfokú eljárási illeték és a 17 650 (tizenhétezer-hatszázötven) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2019. augusztus 28. napjától állt az alperes alkalmazásában gépkocsivezető munkakörben, a havi távolléti díja 220 628 forint volt. A felperes 2020. évben három munkatársával – (munkavállaló 1)l, (munkavállaló 2)l és (munkavállaló 3)l – egymást felváltva vezették az

alperes (rendsám 1) és (rendsám 2) forgalmi rendszámú gépjárműveit. Az alperes a 2020. évben túlfogyasztást mutatott ki az említett két gépjármű vonatkozásában, a fogyasztás 33 liter/100 kilométer feletti volt. Ugyanezen gépjárműveket 2021. évben vezető más gépjárművezetők fogyasztási adatai összevetésével a felperes és három munkatársának túlfogyasztása átlagosan 3 liter/100 kilométer volt.

[2] Az alperesnél 2020. októbertől alkalmazott és a felperes felett munkáltatói jogkör gyakorlására jogosult logisztikai igazgató, tanúl irreálisan magasnak értékelte az említett két gépjármű fogyasztását, ezért elrendelte ennek vizsgálatát, és adatszolgáltatás érdekében megkereste a gépjárművek gyártóját ((cég)), valamint felkérte a biztonsági szolgálatot a gépjárművek követésére. A biztonsági szolgálat (helység)en tetten érte (munkavállaló 1) munkavállalót, amikor egy kb. 20 literes műanyag kannába gázolajat tankolt.

[3] Az alperes az (rendsám 1) és (rendsám 2) forgalmi rendszámú gépjárműveket vezető négy munkavállalója – így köztük a felperes – munkaviszonyát 2021. január 25. napján azonnali hatályú felmondással megszüntette.

Az indokolás szerint a felperes előtt ismertén a munkáltató valamennyi üzemeltetésében álló gépjármű tárgyában egy-egy olyan üzemanyagfogyasztási normát állított fel, mely valamennyi, a fogyasztást befolyásoló/meghatározó tényező (időjárás, útviszonyok, az adott gyártmányú gépjármű gyártója által meghatározott értékek, rakott súly szerinti többletfogyasztás stb.) figyelembe vétele mellett rögzíti, hogy mely az a maximális fogyasztási mérték, amely mellett az adott gépjármű fogyasztása ideális, és ezáltal a munkáltató részéről reálisan elvárható. A felperes rendelkezésére és munkavégzésére használatra átadott (rendsám 1) és (rendsám 2) forgalmi rendszámú tehergépjárművek esetében – melyeket felváltva három kollegájával együtt használt – a munkáltatónál a 2020. év teljes tartama alatt olyan mértékű üzemanyag-túlfogyasztás került kimutatásra, amelyre ésszerű magyarázat nincs, az üzemanyaghasználat mértéke bűncselekmény alapos gyanúját veti fel. 2021. január 19. napján a munkáltató gyanúja beigazolódott, (munkavállaló 1)t (mint a gépjárműveket felperes mellett használó gépjárművezetőt) a munkáltató üzemanyag eltulajdonítás (lopás) során (helység)en tetten érte. Tekintettel arra, hogy az üzemanyaghasználat volumene/mértéke olyan mértékben haladta meg a reális normát, amelyre ésszerű magyarázat nincs, a munkáltató a lopás elkövetésének alapos gyanúja miatt a munkaviszony megszüntetése mellett döntött, és a munkáltató nem kívánja a munkaviszonyt a jövőben fenntartani.

[4] A felperes az azonnali hatályú felmondás átvételét megtagadta, és a felmondásra rávezette, hogy annak indokolásával nem ért egyet, ezért azt nem írja alá. Az alperes postai úton kézbesítette az azonnali hatályú felmondást a felperes részére.

[5] Az alperes 2021. január 29. napján a (rendőrkapitányság)on feljelentést tett (munkavállaló 2)l, (munkavállaló 3)l, (munkavállaló 1)l és a felperessel szemben, mivel álláspontja szerint valamennyien üzemanyagot tulajdonítottak el, és ezzel az alperesnek kárt okoztak.

[6] A ... Megyei Rendőrfőkapitányság (helység)i Rendőrkapitányság Vizsgálati Osztálya nagyobb értékre elkövetett sikkasztás büntettének gyanúja miatt folytatott eljárást, amelyet (ügyszám 1) iktatószámú határozatában megszüntetett, azon indokolással, hogy a rendelkezésre álló adatok, illetve bizonyítási eszközök alapján nem állapítható meg bűncselekmény elkövetése. Emellett (munkavállaló 1)l szemben szabálysértési eljárás kezdeményezéséről határozott.

[7] A nyomozóhatóság eljárást megszüntető határozatával szemben benyújtott alperesi panasz miatt eljáró (helység)i Járási Ügyészség az eljárást megszüntető határozatot hatályon kívül helyezte. A ... Megyei Rendőrfőkapitányság (helység)i Rendőrkapitányság Vizsgálati Osztálya (ügyszám 2) iktatószámú újabb határozatában is megszüntette az eljárást, azon indokolással, hogy a rendelkezésre álló adatok, illetve bizonyítási eszközök alapján nem állapítható meg bűncselekmény elkövetése. Ezen határozatában (munkavállaló 1)l szemben szabálysértési eljárás kezdeményezéséről döntött.

Az újabb határozattal szemben előterjesztett alperesi panaszt a (helység)i Járási Ügyészség határozatában elutasította.

[8] A felperes a törvényes határidőben előterjesztett, majd a peres eljárás során megváltoztatott keresetlevelében kérte az azonnali hatályú felmondás jogellenességének jogkövetkezményeként kötelezni az alperest harminc nap felmondási időre járó távolléti díjnak megfelelő 220 628 forint és perköltsége megfizetésére.

[9] Vitatta, hogy az alperes a törvényben előírt tizenöt napos határidőn belül gyakorolta az azonnali hatályú felmondás jogát, ugyanakkor nem ismert, hogy a munkáltatónak mikor jutott tudomására az üzemanyag túlfogyasztás. Állítása szerint a munkáltatónak azt már korábban, azaz 2020-ban észlelnie kellett volna, mivel a tankolásokról, az üzemanyagfogyasztást befolyásoló tényezőkről minden információ rendelkezésére állt. Az azonnali hatályú felmondás gyakorlására nyitva álló szubjektív határidő kezdő időpontját érintően utalt több eseti döntésre (BH2003.344., BH2000.76., EH246., LB.Mfv.E.10.196/2005., Munkajogi Döntvénytár II/201., LB.Mfv.III.10.398/2012.).

[10] A felperes érdemben is vitatta az azonnali hatályú felmondás jogszerűségét, hivatkozással arra, hogy üzemanyagot jogtalanul nem tulajdonított el. Az alperes nem tisztázta a körülményeket, semmilyen kimutatást nem bocsátott rendelkezésére az üzemanyag túlfogyasztás kapcsán, és nem volt lehetősége tisztázni a helyzetet. Vitatta, hogy az alperes olyan normát határozott volna meg, amelyhez képest túlfogyasztást lehet kimutatni. Utalt arra is, hogy az üzemanyagfogyasztást befolyásoló műszaki hibákat folyamatosan jelezték a munkáltatónak. Az alperes a kollektív megtorlás eszközét alkalmazta, a lopáson tetten ért munkavállaló magatartásából vont le megalapozatlan következtetést az üzemanyag felperesi eltulajdonítására vonatkozóan. Hivatkozott arra, hogy az alapos gyanú nem elegendő az azonnali hatályú felmondáshoz (Mfv.I.10.254/1997.).

[11] Az alperes ellenkérelme a felperes keresetének elutasítására és a felperes perköltségben való marasztalására irányult.

[12] Az alperes a megváltoztatott kereset jogalapját vitatta, azonban annak összecszerúségét elfogadta. Álláspontja szerint az azonnali hatályú felmondás jogát az arra nyitva álló objektív és szubjektív határidőben gyakorolta, mivel az alapos gyanúról - mely szerint a túlfogyasztás a felperes szabálytalan tankolásának az eredménye - akkor szerzett tudomást, amikor a biztonsági szolgálat 2021. január 19. napján (munkavállaló 1)t tetten érte. Ennek előzménye volt, hogy tanúl logisztikai igazgató, észlelve a jelentős mértékű túlfogyasztást, részletes adatokat kért be a járművek gyártójától, valamint megbízást adott az alperes biztonsági szolgálatának a felperes és munkatársai ellenőrzésére. Az azonnali hatályú felmondás indoka nem önmagában a túlfogyasztás ténye, hanem az a körülmény, hogy annak nem volt ésszerű és elfogadható magyarázata, és felmerült annak a gyanúja, hogy a túlfogyasztás a felperes szabálytalan üzemanyag vételezéséből ered.

[13] Az alperes ellenkérelme alátámasztásaként csatolta a 2020. évi összesítést, amelyből megállapítható volt, hogy a felperes egy év alatt 2034 liter üzemanyagot úgy tankolt, hogy azt a jármű fogyasztása nem indokolta. Emellett csatolta a felperes által használt jármű 2021. évi fogyasztási adatait, amelyből megállapítható volt, hogy a felperes esetében a gépjármű fogyasztása átlagosan 3-5 liter/ 100 kilométer mértékben meghaladta az átlagfogyasztást és az újonnan alkalmazott gépkocsivezetőknél a gépjármű fogyasztása még alatta is maradt az elvárt átlagfogyasztásnak. Az alperes szerint a felperes által vezetett gépjármű folyamatosan karbantartott, semmilyen műszaki meghibásodás nem okozhatta a túlfogyasztást.

[14] Az alperes hivatkozott továbbá arra is, hogy a bizalom súlyos megingását, és egyúttal a munkaviszony jogszerű megszüntetését eredményezheti a munkaviszonnyal összefüggésben elkövetett bűncselekmény alapos gyanúja (EBH1999.147., EBH2005.1244.).

[15] Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek a munkaviszonya jogellenes megszüntetése jogkövetkezményeként 30 nap felmondási időre járó távolléti díjnak megfelelő összegként 220 628 forintot, és 215 000 forint perköltséget, valamint az államnak 15 000 forint eljárási illetéket.

A bíróság megállapította, hogy a felperes visszaigényelhet 10 000 forint tévesen lerótt eljárási illetéket.

[16] Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában megállapította, hogy az alperes az azonnali hatályú felmondás jogát 2021. január 25. napján a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (továbbiakban: Mt.) 78. § (2) bekezdésében meghatározott tizenöt napos határidőn belül gyakorolta, tekintettel arra, hogy (munkavállaló 1) tetten érése 2021. január

19. napján történt, és a munkáltatói jogkör gyakorlója egy folyamat végén, ezen időpontban szerzett tudomást valamennyi, a felmondásban megjelölt körülményről.

[17] Az ügy érdemét érintően azt állapította meg, hogy az alperes lopás elkövetésének alapos gyanúja miatt szüntette meg a felperes munkaviszonyát, azonban a büntető eljárást a hatóság megszüntette, mivel bűncselekmény nem volt megállapítható. Az eljárás során megalapozott gyanú közlésére sem került sor, ezért az alperesi azonnali hatályú felmondás indoka nem valós, és nem okszerű, következésképpen az alperes jogellenesen szüntette meg a felperes munkaviszonyát. Ennek jogkövetkezményeként az Mt. 82. § (4) bekezdés alapján kötelezte az alperest – a keresettel egyezően, és az alperes által sem vitatott mértékben – a kompenzációs kárártalány megfizetésére.

[18] Az elsőfokú ítélettel szemben az alperes fellebbezést nyújtott be és elsődlegesen kérte annak a polgári perrendtartásról szóló 2016.évi CXXX. törvény (továbbiakban: Pp.) 383. § (2) bekezdés második fordulata alapján történő megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását. Másodlagosan kérte a Pp. 381. § alapján az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat meghozatalára utasítását.

Az alperes bejelentette a másodfokú eljárással felmerült költségei megtérítése iránti igényét is.

[19] Az alperes a Pp. 369. § (3) bekezdés a) – e) pontjai alapján kérte az elsőfokú ítélet felülbírálatát, ennek során a bizonyítás eredménye okszerűtlennek minősítését; a bizonyítási eljárásban indítványozott bizonyítások teljesítése alapján a tényállás módosítását, kiegészítését; a megállapított tényekből eltérő jogi következtetés levonását; valamint a mérlegelési jogkörben hozott döntés megváltoztatását; továbbá olyan kérdésekben való határozathozatalt, amelyet az elsőfokú bíróság nem tárgyalt, illetve amely kérdésben nem határozott.

[20] Előadta, hogy az elsőfokú ítélet sérti az Mt. 64. § (2) bekezdés, 78. § (1) bekezdés b) pont, 82. §, valamint a Pp. 220. § és 279. § (1) bekezdés rendelkezéseit.

[21] Vitatta, hogy az alperesi azonnali hatályú felmondás indoka és a munkaviszony megszüntetésének oka a bűncselekmény alapos gyanúja volt. Állította, hogy az alperes azonnali hatályú felmondását az Mt. 78. § (1) bekezdés b) pontjára alapította, emellett az indokolás egyértelműen tartalmazza, hogy a felperes üzemanyag fogyasztása olyan mértékű volt, amelyre ésszerű magyarázat nem adódott. Emellett az alperes következetesen hivatkozott arra, hogy a munkaviszony megszüntetésére a felperes munkaviszony fenntartását lehetetlenné tevő magatartása, a munkaviszony fenntartásához szükséges bizalom elvesztése adott okot. A munkaviszony megszüntetésének indoka az a tény volt, hogy a felperes és három másik kollegája által használt két gépjárműnek olyan magas volt a fogyasztása, hogy annak semmilyen magyarázata nem volt. Az azonnali hatályú felmondás indoka nem a

bűncselekmény elkövetésének az alapos gyanúja volt kizárólag. A felperes a munkajogi szabályok megtartásáért felelt az alperes felé, nem büntetőjogi felelősséggel tartozott a munkaviszonya tekintetében. A munkajogi szabályok megtartásának elmulasztása akkor is megállapítható, ha egyébként a felperes büntetőjogi felelőssége nem áll meg. Az elsőfokú bíróság azonban a perben nem vizsgálta, és az ítélete indokolásában sem tért ki arra, hogy az alperes megalapozottan hivatkozott-e a bizalomvesztésre. Annak ellenére, hogy az ítélete tényállásában [12] alatt is rögzítette a fogyasztási adatokat, azonban ezekből semmiféle következtetést nem vont le. Az elsőfokú ítélet indokolása hiányos, az ítélet megalapozatlan, ezért helye van az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének és az új eljárás lefolytatásának, új határozat meghozatalának. Ugyanakkor az elsőfokú eljárásban tett alperesi nyilatkozatok, a csatolt okiratok, a meghallgatott tanúk vallomása alapján az azonnali hatályú felmondás indokolása elbírálható. Az alperes bizonyította az átlagfogyasztás és a vételezett üzemanyag mennyiségének érdemi különbözőségét, és azt a megalapozott alperesi következtetést, hogy túlfogyasztás valósult meg.

[22] Az alperes fellebbezésében kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság eljárása és így ítélete sérti a Pp. 220. §-ban foglaltakat, mivel a felperes az érdemi szakban terjesztette elő a rendőrség megkeresésére irányuló bizonyítási indítványát, amelyet az alperes sérelmezett a Pp. 220. § rendelkezésére hivatkozással. A büntető eljárás iratai beszerzésének perjogi feltételei nem teljesültek, ezért ez önmagában megalapozatlanná teszi az elsőfokú bíróság ítéletét.

[23] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására és az alperes 30 000 forint másodfokú perköltségben való marasztalására irányult.

Előadta, hogy tanú2 tanú vallomása alapján az alperes részéről a bizalomvesztés a munkaviszony azonnali hatályú felmondása előtt már hónapokkal korábban megtörtént, azonban az alperes a tizenöt napos szubjektív határidőn belül nem szüntette meg a munkaviszonyt. A rendelkezésre álló adatok szerint az alperes már 2020 nyarán megkezdte a fogyasztás kivizsgálását, majd hónapokkal később decemberben megbízta a biztonsági szolgálat munkatársait, akik ehhez képest csak 2021. január 19-én kezdték meg a munkavállalók követését. Kifogásolta, hogy az alperes az állítólagos optimális fogyasztást alátámasztó hiteles dokumentumokat nem nyújtotta be az eljárás során, csupán a saját maga által kreált táblázatokat. Az alperes konkrét bizonyítékot nem bocsátott rendelkezésre arra vonatkozóan, hogy igazolja azon állítását, mely szerint a gépjárművek műszaki állapotával nem volt probléma. Sérelmezte továbbá, hogy az alperes az alapos gyanút egy másik munkavállaló magatartására alapozta.

[24] Összegezve állította, hogy amennyiben az alperes a bizalomvesztést a túlfogyasztás tényére alapozta, akkor az azonnali hatályú felmondás jogát a szubjektív határidőn túl gyakorolta, azaz elkésett. Amennyiben a bizalomvesztés a felperestől független munkavállaló – (munkavállaló 1) – elkövetési magatartásából következő lopás elkövetésének gyanúján alapszik, akkor egyértelmű, hogy a büntetőeljárás jogerős befejezése támasztja alá azt, hogy a felmondás jogosult volt-e, avagy sem.

Az alperesnek a Pp. 220. § rendelkezéseit érintő álláspontját sem fogadta el helytállónak, hivatkozással arra, hogy az elsőfokú eljárás során a 2022. március 8. napján megtartott

tárgyaláson a bíróság felhívta a peres feleket a büntetőeljárás jogerős befejezésének bejelentésére. Ezt azonban az alperes elmulasztotta, annak ellenére, hogy tudomással bírt a (helység)i Járási Ügyészség 2022. április 26. napján kelt (ügyszám 3) számú alperesi panaszt elutasító határozatáról.

[25] Az alperes a felperes fellebbezési ellenkérelmére vonatkozó észrevételében a fellebbezésében és az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozatait változatlanul fenntartva állította, hogy az azonnali hatályú felmondás indoka nem a bűncselekmény alapos gyanúja volt. Megjegyezte, hogy a perfelvételi eljárásban a felperes nem kifogásolta az alperes által csatolt iratokban foglaltakat, azok valóságát nem vonta kétségbe. A Pp. 220. § rendelkezéseire utalva hangsúlyozta, hogy a Debreceni Ítéltábla Mpkf.I.55.012/2022/2. számú végzésében foglaltakra figyelemmel nem volt jelentősége a büntetőeljárás mikénti állásának, befejezésének, ezért annak eredményét az alperes nem rosszhiszeműen mulasztotta el bejelenteni.

[26] Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[27] A fellebbezés megalapozott.

[28] Az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást nagyrészt helyesen, azonban hiányosan állapította meg, ezért azt az ítéltábla az elsőfokú eljárásban beszerzett adatok alapján az alábbiakkal egészíti ki:

[29] Az (rendszám 1) és az (rendszám 2) forgalmi rendszámú gépjárműveknek 2020-ban nem volt olyan műszaki meghibásodása, amely az átlagos üzemanyag-fogyasztásukat befolyásolta. Az alperesi gépjármű flottában az (rendszám 1) és az (rendszám 2) forgalmi rendszámú gépjárművekkel azonos típusú járművek 3-4 liter/100 kilométer mértékben kevesebbet fogyasztottak 2020. évben, mint a felperes által is vezetett kettő gépjármű. (Miskolci Törvényszék 9.M.70.116/2022/4. számú jegyzőkönyv 7. oldal - tanú2 tanú vallomása).

[30] A felperes által 2020-ban vezetett (rendszám 1) és (rendszám 2) forgalmi rendszámú gépjárművek jó műszaki állapotban voltak, az átlagos üzemanyag-fogyasztás növekedését előidéző meghibásodásuk nem volt. (9.M.70.116/2022/4.számú jegyzőkönyv, 12. oldal – tanú3 tanú vallomása).

[31] Az így kiegészített tényállás a másodfokú felülbírálatra alkalmas volt, és nem volt indokolt az ítélet Pp. 381. § szerinti hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság új

eljárásra és új határozat hozatalára utasítása, mivel az elsőfokú eljárás megismétlése, kiegészítése nem szükséges.

[32] Az ítéltábla ezt követően érdemben vizsgálta az elsőfokú bíróság ítéletét.

[33] Az ítéltábla mindenekelőtt szükségesnek tartja rögzíteni, hogy a Pp. 370. § (1) bekezdés alapján a felülbírálati jogkörét az alperes fellebbezési kérelme és a felperes fellebbezési ellenkérelme korlátai között gyakorolja. A felperes nem fellebbezte meg az elsőfokú ítéletet arra hivatkozással, hogy az alperesi azonnali hatályú felmondás elkésztett történt, így ennek vizsgálata és felülbírálata a másodfokú eljárásban nem volt lehetséges.

[34] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletét, annak téves jogkövetkeztetése okán, megalapozatlansága miatt támadta.

[35] Az ítéltábla a jogvita megítéléséhez elsődlegesen azt hangsúlyozza, hogy az alperes az azonnali hatályú felmondást az Mt. 78. § (1) bekezdés b) pont rendelkezésére alapította, amely szerint a munkáltató a munkaviszonyt azonnali hatályú felmondással megszüntetheti, ha a munkavállaló olyan magatartást tanúsít, amely a munkaviszony fenntartását lehetetlenné teszi. A munkáltatót indokolási kötelezettség terheli, melynek az Mt. 64. § (2) bekezdése alapján meg kell felelnie a világosság és valóságosság követelményeinek, a tényállási elemek egyenkénti és együttes vizsgálata teszi lehetővé a jognyilatkozat jogszerűsége vagy jogellenessége megállapítását (Mfv.II.10005/2016/4.).

[36] Az azonnali hatályú felmondás indokolása szerint a felperes számára ismert volt a munkáltató által elvárt üzemanyagnorma, és a három munkatársával felváltva vezetett gépjárművek esetében olyan mértékű üzemanyag-túlfogyasztás volt kimutatható, amely ezen normát meghaladta. Erre ésszerű magyarázatot az alperes nem talált, és felmerült a bűncselekmény (lopás) elkövetésének alapos gyanúja, amely miatt a bizalma megrendült a felperesben (és három munkatársában). Ebből következően az elsőfokú bíróságnak azt kellett volna vizsgálnia, hogy az azonnali hatályú felmondásban közölt indok világos és valós-e, valamint ennek megállapítása esetén az indok kellő alapul szolgált-e a munkaviszony fenntartásához szükséges bizalom megrendüléséhez, elvesztéséhez.

[37] A perben az alperes kötelezettsége ellenére sikerrel nem tudta azt bizonyítani, hogy a felperes által vezetett gépjárműre üzemanyag normát állított fel, amelyet a felperessel is közölt, ugyanakkor az igazolt a rendelkezésre álló adatok és bizonyítékok alapján, hogy a felperes a birtokában volt üzemanyag-kártyával történő vásárlását nem támasztotta alá a gépjármű tényleges fogyasztása.

[38] A felperes hivatkozott a túlfogyasztást esetlegesen előidéző okként a gépjárművek nem megfelelő műszaki állapotára és egyéb körülményekre, azonban azt bizonyítékokkal nem támasztotta alá. A perben meghallgatott tanú tanú a perbeli gépjárművek 2020. évi műszaki állapotára vonatkozóan akként nyilatkozott, hogy az jó volt, és nem fordult elő olyan motor- vagy egyéb hiba, amely az üzemanyag fogyasztásra hatással lehetett. Az ítéltábla ebben a körben szükségesnek tartja kiemelni azt is, hogy az átlagfogyasztás – és az összehasonlító adatok - meghatározásában nyilvánvalóan volt olyan időszak is, amely alatt a gépjármű esetlegesen meghibásodott volt, mint ahogyan az átlagba számítható volt olyan kilométerfutás is, amely alatt a jármű rakomány nélkül közlekedett.

[39] Az alperes helytállóan hivatkozott arra, hogy nem a többletfogyasztás okát kellett felderítenie és bizonyítania a perben, hanem azt, hogy többletfogyasztás történt, amelynek nem volt magyarázata. Miután az alperes bizonyíthatóan nem közölte a felperessel előzetesen az általa elvárt normát, így a túlfogyasztást ahhoz viszonyítani nem lehetett. Ugyanakkor az alperes által beszerzett és benyújtott adatok igazolták a folyamatos eltérést a tényleges fogyasztás és a megvásárolt üzemanyaghoz arányosított fogyasztás között, ezen tényt pedig a felperes sem vitatta. Az ítéltábla ezért osztotta az alperes fellebbezésében előadottakat a tekintetben, hogy az átlagfogyasztás és a vételezett üzemanyag mennyiségének érdemi különbözőségét az alperes bizonyította.

[40] Az ítéltábla elfogadta az alperes érvelését a vonatkozásban is, hogy a felperes munkaviszonyát nem azért szüntette meg, mert a munkatársát ((munkavállaló 1)t) tetten érték, hanem mert az átfogó vizsgálat szerint a felperes – és valamennyi vele váltásban, a gépjárműveken dolgozó gépkocsivezető – fogyasztása magasabb volt, mint a többi gépjárművezető fogyasztása – különös figyelemmel azon újonnan, 2021. évben alkalmazott gépjárművezetők munkavégzésére is, akik ugyanezen a járaton és gépjárműveken túlfogyasztás nélkül végezték a munkaköri feladataikat – és műszaki oka a túlfogyasztásnak nem lehetett.

[41] Az ítéltábla hangsúlyozza azt is, hogy az Mt. 78. § (1) bekezdés b) pontjára alapított azonnali hatályú felmondás esetén nem a munkavállaló által megvalósított minősített kötelezettségzegésnek van jelentősége, hanem a kötelezettségzegésnek nem minősülő egyéb munkavállalói magatartásnak. Az Mt. 52. § (1) bekezdés d) pontja alapján a munkavállaló köteles a munkakörének ellátásához szükséges bizalomnak megfelelő magatartást tanúsítani. Ez különösen fontos olyan munkakörben, amelyben a munkavállaló nem a munkáltató telephelyén végzi a munkáját, a munkaköri feladatai teljesítéséhez értéket (üzemanyagkártyát) bízna rá, annak érdekében, hogy éves szinten több ezer liter üzemanyagot vásároljon. A munkáltató nyilvánvaló gazdasági érdeke az, hogy a munkavállaló a fuvarfeladatait az ehhez szükséges mennyiségű üzemanyaggal teljesítse, a munkavállaló ezzel ellentétes magatartása jelentős veszteséget idézhet elő.

[42] Mindezekre figyelemmel az alperes megalapozottan hivatkozott arra, hogy amennyiben az általa észlelt túlfogyasztásnak ésszerű indokát nem sikerült felderítenie, alappal vetette fel a bűncselekmény gyanúját is akár, de a munkaviszony fenntartásához

szükséges bizalom hiányát bizonyosan. Mindez a munkaviszony fenntartását az alperes oldalán lehetetlenné tette. Ehhez nem szükséges a bűncselekmény gyanújának a beigazolódása, adott esetben a büntetőeljárásban a büntetőjogi felelősség levonása, hiszen a munkaviszony, mint alapvetően egy bizalmi viszony enélkül is elveszítheti rendeltetését. A Kúria a BH2020.309.számú eseti döntésében kimondta, hogy a munkáltató által az Mt. 78. § (1) bekezdés b) pontjára alapított azonnali hatályú felmondás jogszerű, ha a munkaviszony fenntartását munkáltatói oldalon ellehetetlenítő, a bizalomvesztést objektíven megalapozó magatartás, körülmény a munkavállaló oldalán megállapítható. A perbeli esetben az alperes által beszerzett adatok és azok elemzése eredményeképpen előállt eredmény objektív tényekkel igazolta a bizalom, mint szubjektív érzet elvesztését.

[43] Az ítéltábla végkövetkeztetése szerint az alperes azonnali hatályú felmondása megfelelt a világosság követelményének, és valós indokot jelölt meg. Az alperes kellő részletességgel rögzítette a munkaviszony fenntartását lehetetlenné tevő felperesi magatartást, amely a munkáltató bizalomvesztését eredményezte. A bizalomvesztést több tény együttesen alapozta meg, az okfolyamatot az alperes által észlelt jelentős üzemanyag túlfogyasztás észlelése indította el, amelynek kivizsgálását tartotta indokoltnak. Ennek része volt a biztonsági szolgálat felkérése az érintett gépjárművezetők – köztük a felperes – ellenőrzésére, követésére.

[44] A Kúria Mfv.I.10.066/2016. számú döntésében rámutatott arra, hogy belső utasítás, vagy szabályzat hiánya nem mentesíti a munkavállalót az általános magatartási normák, elvárások, és a munkáltatónál érvényesülő gyakorlat betartása alól. Ebből következően önmagában az, hogy nem volt bizonyítható az alperes által elvárt üzemanyag-fogyasztási norma közlése, nem mentesítette a felperest azon kötelezettsége alól, hogy törekedjen az optimális üzemanyagfogyasztásra. A rendelkezésre álló adatok azonban ezzel ellentétben azt igazolták, hogy a felperes munkavégzése során jelentősen és huzamos időn keresztül eltért az optimális üzemanyag-fogyasztás mértékétől. Az alperes által kimutatott éves túlfogyasztás mértéke (2034 liter) olyan nagyságrendű, amely alappal vonta maga után annak okai kivizsgálását, majd ésszerű indok hiányában a munkaviszony megszüntetését.

[45] A következőes bírói gyakorlat szerint a bizalomvesztés nem alapulhat személyes ellenszenvén, ennek megállapítására csak olyan magatartásban vagy mulasztásban megnyilvánuló objektív tények szolgálhatnak, amelyek kellő indokai lehetnek a munkaviszony megszüntetésének (LB.Mfv.I.10.119/2003.). A Kúria több határozatában kifejtette, hogy a bizalomvesztés egy erkölcsi, etikai jellegű munkavégzésben megnyilvánuló bizalmi elvet juttat kifejezésre, amely az érintettek közötti szubjektív érzéseken túli körülmény kell legyen (Kúria, Mfv. I.10.186/2019/9., Mfv.10.022/2021/3.). A bíróság értékelve a felperes munkakörét, az annak során az alperesi telephelyen kívül végzendő feladatait és a tőle elvárt felelősséget, megállapította, hogy a felmondásban megjelölt és bizonyított felperesi magatartás - azaz az ésszerű indok nélküli jelentős túlfogyasztás - alkalmas volt arra, hogy megalapozza a felperessel szembeni bizalomvesztést, és így jogszerűen vezetett az azonnali hatályú munkaviszony megszüntetéséhez.

[46] Az ítéltábla a fentiek alapján az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdés alapján megváltoztatta, és a felperes keresetét elutasította.

[47] A kereset elutasítása következtében a felperes pervesztes lett az első- és a másodfokú eljárásban is, így a Pp. 83. § alapján köteles megfizetni az alperes a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés a) pont, (5) bekezdés és 4/A § rendelkezései szerint számított perköltségét.

[48] A perben a feleket a költségmentesség és a költségfeljegyzési jog polgári és közigazgatási bírósági eljárásban történő alkalmazásáról szóló 2017.évi CXXVIII. törvény 3. § (1) bekezdés d) pontja alapján tárgyi költségfeljegyzési jog kedvezménye illette meg.

[49] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 42. § (1) bekezdés a) pontja alapján számított elsőfokú-, és az Itv. 46. § (1) bekezdése alapján számított fellebbezési illeték a pervesztes felperes munkavállalói költségkedvezményére tekintettel a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján az állam terhén marad.

Debrecen, 2023. május 31.

Dr. Tass Edina s. k. a tanács elnöke, Dr. Paulik Andrea s. k. előadó bíró,
Dr. Répássy Árpád s. k. bíró